

Οι προοπτικές για επαγγέλματα σε σχέση με σπουδές σε ΑΕΙ και ΤΕΙ το 2010 για τα επόμενα 5-10 χρόνια (Ιούνιος 2010)

Από την επιστημονική ομάδα του καθηγητή Θεόδωρου Κατσανέβα και την Career Gate Test (www.careergatetest.com)

Από το alfavita 21-6-2010

Οι προοπτικές των επαγγελμάτων που συνδέονται με σπουδές σε ΑΕΙ και ΤΕΙ αφορούν την περίοδο των επόμενων 5-10. Για την τρέχουσα όμως περίοδο θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη η παρούσα φάση της ύφεσης της οικονομίας η οποία, όσον αφορά την απασχόληση, θα έχει αρνητικές επιπτώσεις για τα επόμενα 2-5 χρόνια. Με βάση την υπόθεση αυτή, η οποία μπορεί να μεταβληθεί θετικά ή αρνητικά, ανάλογα και με την οικονομική συγκυρία, οι προοπτικές ορισμένων επαγγελμάτων προβλέπεται να παρουσιάσουν κάμψη. Έτσι, τουλάχιστον όσον αφορά την επόμενη τετραετία περίπου, οι πολύ θετικές προοπτικές ορισμένων επαγγελμάτων μεταστρέφονται σε θετικές και οι θετικές σε περιορισμένες. Σε ελάχιστες μόνο περιπτώσεις υπάρχει μια θετική αντιστροφή του κλίματος, ειδικότερα όσον αφορά επαγγέλματα που συνδέονται με το περιβάλλον και την ενέργεια.

Για επαγγέλματα που συνδέονται με το πρώτο και δεύτερο επιστημονικό πεδίο, οι δάσκαλοι κατά πρώτο λόγο και οι νηπιαγωγοί κατά δεύτερο, συνεχίζουν να έχουν θετικές ή και πολύ θετικές επαγγελματικές προοπτικές. Δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο η θέση των φιλόλογων, αρχαιολόγων, θεολόγων, ιστορικών, ανθρωπολόγων, γεωγράφων, πολιτικών επιστημόνων και γενικότερα των επαγγελμάτων που συνδέονται με θεωρητικές σπουδές, παραμένουν σε δυσχερή ή και περισσότερο δυσχερή θέση. Όμως, στην περίπτωση τους υπάρχει η δυνατότητα ευρέων διεξόδων σε άλλα επαγγέλματα όχι άμεσα συνδεδεμένα με τις συγκεκριμένες σπουδές. Σε αρνητική από ουδέτερη μετατρέπεται η επαγγελματική απορροφητικότητα των γυμναστών και των ψυχολόγων. Οι νομικές σπουδές αποτελούν μια ευρεία βάση για ένταξη σε διάφορα επαγγέλματα, ιδιαίτερα αυτά που συνδέονται με την οικονομία. Όμως, για τους δικηγόρους όπως και για τους δημοσιογράφους, χειροτερεύει η κατάσταση, αφού στους συναφείς κλάδους υπάρχει μεγάλος κορεσμός και είναι ιδιαίτερα δυσχερές να εισχωρήσουν νέοι χωρίς οικογενειακά ή φιλικά ερείσματα.

Οι θεατρολόγοι, οι θεωρητικοί της τέχνης και τα άλλα επαγγέλματα της τέχνης, θα αντιμετωπίσουν, σε μεγαλύτερη έκταση, τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης. Οι οικονομιοδιοικητικοί του δημοσίου έχουν περιορισμένες πιθανότητες απορρόφησης στο δημόσιο, αλλά μπορεί να στραφούν στον ιδιωτικό τομέα. Το ίδιο ισχύει και για τους κοινωνιολόγους-εκπαιδευτικούς. Οι μαθηματικοί και οι φυσικοί πολύ δύσκολα βρίσκουν εργασία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αλλά υπάρχει η διέξοδος των ιδιαίτερων μαθημάτων ή των φροντιστηρίων, και η δυνατότητα διεξόδων σε άλλους τομείς, ιδιαίτερα στην πληροφορική. Αρνητικές είναι οι προοπτικές των χημικών αν και εδώ υπάρχουν οι δυνατότητες διεξόδων σε άλλα επαγγέλματα όπως οι ιατρικοί επισκέπτες. Οι πολύ υψηλές βάσεις των στρατιωτικών και αστυνομικών

σχολών, είναι γνωστό ότι οφείλονται στο ότι η αποφοίτηση απ' αυτές οδηγεί στην εργασιακή ασφάλεια της μονιμότητας στο δημόσιο τομέα.

Τα επαγγέλματα της πληροφορικής διατηρούν υψηλή απορροφητικότητα, αν και η τρέχουσα οικονομική κρίση οδηγεί σε μερική κάμψη για τα επόμενα 2-4 χρόνια. Ειδικότερα αυτό αφορά τους πληροφορικούς-εκπαιδευτικούς. Οι πλοίαρχοι και οι μηχανικοί εμπορικού ναυτικού συνεχίζουν να έχουν πολλοί καλές προοπτικές, αλλά τα νέα παιδιά στη σύγχρονη εποχή, δεν επιθυμούν να ακολουθήσουν τη ναυτοσύνη όπως παλαιότερα. Τα επαγγέλματα της γης και της θάλασσας, οι γεωπόνοι, οι ιχθυολόγοι επίσης συνεχίζουν να έχουν αρκετά ικανοποιητικές προοπτικές.

Για επαγγέλματα που συνδέονται με το πέμπτο επιστημονικό πεδίο, οι οικονομολόγοι γενικότερα εμφανίζουν ικανοποιητικές προοπτικές για την προοπτική των επόμενων 5-10 χρόνων. Κατά την τρέχουσα δυσμενή οικονομική συγκυρία όμως, διαφαίνεται δυσχέρεια απορρόφησής τους, ιδιαίτερα αν δε διακρίνονται για υψηλές επιδόσεις και δε διαθέτουν οικογενειακά ή φιλικά ερείσματα. Δυστυχώς πολλά νέα παιδιά απόφοιτοι οικονομικών σχολών με προσωρινές θέσεις εργασίας, προβλέπεται να χάσουν τη δουλειά τους, αφού β' αρκετές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης. Από τις ειδικότητες που έχουν καλύτερες προοπτικές είναι αυτή του φοροτεχνικού-λογιστή και του κοστολόγου. Οι προοπτικές των οικονομολόγου διοίκησης (management) και των πωλήσεων (marketing) ή δημοσίων σχέσεων, παρουσιάζουν κάμψη. Οι οικονομολόγοι-περιβαλλοντολόγοι εμφανίζουν μια μικρή βελτίωση της απορροφητικότητάς τους, αν και αυτό προβλέπεται να φανεί περισσότερο μετά από 4-5 χρόνια. Οι άλλες ειδικότητες θα δοκιμαστούν κατά την τρέχουσα περίοδο με προοπτική ανάκαμψης στο μέλλον.

Οι προοπτικές και διέξοδοι σε άλλα επαγγέλματα, αποτελούν μια μόνο συνιστώσα που πρέπει να υπολογίζεται για την κατάλληλη επιλογή σπουδών. Πρώτιστης σημασίας έχει ο βαθμός που ταιριάζουν στην προσωπικότητά ενός ατόμου οι σπουδές και τα επαγγέλματα που συνδέονται μ' αυτές, η θέληση και επιμονή του για επαγγελματική αποκατάσταση. Θα πρέπει επίσης, να συνυπολογίζονται και άλλοι παράγοντες, όπως οι μαθησιακές επιδόσεις, η οικογενειακή παράδοση, τα οικονομικά-εισοδηματικά δεδομένα η δομή του εκπαιδευτικού συστήματος, στα πλαίσια και του θεωρήματος του «χρυσού κανόνα σπουδών και επαγγελμάτων». Σύμφωνα με τον κανόνα αυτό: άτομα με υψηλές επιδόσεις και ισχυρή θέληση, μπορούν να επιλέγουν από ευρύτερο πεδίο επαγγελμάτων που τους ταιριάζουν ακόμα και από εκείνα με αρνητικές προοπτικές ή εκείνα που δε συντρέχουν στην περίπτωση τους άλλοι θετικοί παράγοντες όπως τα οικογενειακά, τα οικονομικά, τα εκπαιδευτικά δεδομένα. Αντίθετα, άτομα με χαμηλές επιδόσεις χωρίς σοβαρές ελπίδες βελτίωσής τους και με αδύναμη θέληση, είναι προτιμότερο να στρέφονται σε σπουδές και επαγγέλματα που κατ' αρχήν τους ταιριάζουν και κατά δεύτερο λόγο έχουν διαπιστωμένες καλές προοπτικές στην αγορά εργασίας, ή για τα οποία συνυπάρχουν και άλλοι θετικοί παράγοντες από τους προαναφερθέντες. (Βλ και πρόσφατο βιβλίο του Θ. Κατσανέβα, Ο χρυσός κανόνας για τις επιλογές σπουδών και επαγγελμάτων, εκδόσεις Πατάκη).

Όσο υψηλότερες είναι οι μαθησιακές επιδόσεις και ο βαθμός θέλησης ενός ατόμου, τόσο ευρύτερη μπορεί να είναι η δυνατότητα, το «ρίσκο» επιλογής επαγγελμάτων που αντιπροσωπεύονται από περιορισμένες ή και ελάχιστες θέσεις στην αγορά εργασίας και το μείγμα των επιμέρους παραγόντων είναι αρνητικό ή και πολύ αρνητικό. Στη σύγχρονη εποχή, ένας εργαζόμενος είναι πολύ πιθανό να υποχρεωθεί να αλλάξει ένα ή περισσότερα επαγγέλματα στη διάρκεια της σταδιοδρομίας του. Επιπλέον, υπάρχει σήμερα ένας πολύ μεγάλος αριθμός επαγγελμάτων από τα οποία καλείται να κάνει τις επιλογές του και αυτό σημαίνει ότι οφείλει να μη σκέφτεται μονοδιάστατα στο να επιμένει στην επιλογή ενός και μόνο επαγγέλματος.

Σε όλα τα επαγγέλματα μέσης και κυρίως υψηλής εκπαίδευσης και εργασιακής ιεραρχίας, απαραίτητη είναι η γνώση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, της αγγλικής γλώσσας, καθώς και η διαρκής ανανέωση των γενικών και ειδικών γνώσεων και εμπειριών. Και βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ολοκληρωμένος άνθρωπος και επιτυχημένος επαγγελματίας είναι εκείνος που έχει πνευματικές ανησυχίες και ευαισθησίες, εμμένει σε υψηλές αξίες και αρχές, αναζητά τη μόρφωση και τη γνώση, ασχολείται με την τέχνη και τη λογοτεχνία, την προστασία του περιβάλλοντος, συμμετέχει σε δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης, αναπτύσσει κριτική και δημιουργική σκέψη, ενεργεί με εντιμότητα, ήθος και διορατικότητα και δραστηριοποιείται θετικά για το δικό του αλλά και για το γενικότερο καλό.

Τα αναλυτικά στοιχεία για τις επαγγελματικές προοπτικές και διεξόδους όλων των επαγγελμάτων που συνδέονται με επιμέρους σπουδές που προσφέρονται σε ελληνικά ΑΕΙ και ΤΕΙ κατά επιστημονικό πεδίο του Υπουργείου Παιδείας για το 2010 παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα www.careergatetest.com

Τα σχετικά στοιχεία προέρχονται από πολυετείς κυλιόμενες έρευνες του καθηγητή του Πανεπιστημίου Πειραιώς Θεόδωρου Κατσανέβα και της επιστημονικής του ομάδας, η οποία ανανεώνεται κάθε χρόνο και αφορά προβλέψεις των προοπτικών των επαγγελμάτων στην ελληνική αγορά εργασίας για τα επόμενα δέκα περίπου χρόνια, στα πλαίσια και παλαιότερης σχετικής έρευνας που έγινε και εκδόθηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Στην πορεία του χρόνου, αναδιατάξεις των προοπτικών εντοπίζονται κατά περίπτωση και καταγράφονται στους σχετικούς πίνακες. Οι έρευνες στηρίζονται σε ειδική μεθοδολογία και ειδικότερα στο επονομαζόμενο ισοζύγιο της ζήτησης και προσφοράς επαγγελμάτων (balance of demand and supply of professions)¹, το οποίο παρακολουθεί 700 περίπου επαγγέλματα που ταξινομούνται σε 17 μεγάλες ομάδες επαγγελμάτων. Τα στοιχεία αυτά αξιοποιούνται επίσης και για το αυτοματοποιημένο τεστ επαγγελματικού προσανατολισμού Career Gate Test K.17, (www.careergatetest.com), το οποίο διανέμεται με επιτυχία στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Επιλογή επαγγελμάτων με αρνητικές προοπτικές για τα επόμενα 5-10 χρόνια και περαιτέρω κάμψη για τα επόμενα 2-4 χρόνια

Γιατρός, Οδοντίατρος, Φαρμακοποιός, Χημικός, Δικηγόρος, Δημοσιογράφος, Ηθοποιός, Μουσικός, Σκηνοθέτης, Θεατρολόγος, Θεολόγος, Αρχαιολόγος, Ιστορικός, Ανθρωπολόγος

Επιλογή επαγγελμάτων με θετικές προοπτικές για τα επόμενα 5-10 χρόνια, αλλά κάμψη για τα επόμενα 2-4 χρόνια

Αρχιτέκτονας, Πολιτικός μηχανικός, Τεχνολόγος δομικών έργων, Εκπαιδευτικός-ηλεκτρονικός, Διακοσμητής, Ασφαλιστής, Διαιτολόγος, Γυμναστής, Ψυχολόγος

Επιλογή επαγγελμάτων με θετικές προοπτικές για τα επόμενα 5-10 χρόνια

Πληροφορικός, Ηλεκτρονικός δικτύων, Μηχανολόγος-Ηλεκτολόγος-Ηλεκτρονικός, Φοροτεχνικός-Λογιστής, Δάσκαλος, Νηπιαγωγός, Τεχνολόγος ιατρικών εργαστηρίων, Ακτινολόγος-Ραδιολόγος, Νοσηλεύτης, Εμποροπλοίαρχος, Μηχανικός εμπορικού ναυτικού, Στέλεχος τουριστικών επιχειρήσεων, Πωλητής, Γεωπόνος

Επιλογή επαγγελμάτων με σταδιακή βελτίωση των επαγγελματικών προοπτικών για τα επόμενα 5-10 χρόνια

Χημικός μηχανικός, Περιβαλλοντολόγος, Δασοπόνος

---

[1] 1Βλ. σχετικά Κατσανέβας Θ., (Οκτ. 2009), Ο χρυσός κανόνας για την επιλογή επαγγελμάτων: Σύγχρονος επαγγελματικός προσανατολισμός. Εκδόσεις Πατάκης. Του ιδίου (2002, 2004 και 2007). Επαγγέλματα του μέλλοντος και του παρελθόντος. Εκδόσεις Πατάκη. Του ιδίου (1988). Επαγγέλματα του μέλλοντος. Εκδόσεις Παπαζήση.